

S poezií na duši, s romantikou Na slovíčko s tramskou básnířkou Martou Pelikánovou

Tramská literární tvorba má kořeny už v průkopnických dobách českého trampingu. Je spjata se jmény Boba Hurikána, Gézy Včelíčky, Bohuslava Čepeláka – Irčana i dalších věhlasných psavců. Kronikou její moderní historie jsou pak především tři desetiletí soutěže Trapsavec.

Modlitba

*Ještě že chodím
modlit se hlubce.
Děk za dar řeči
modlit se chomý.
Chraň moje oči
modlit se němý.
Ať aspoň slyším
modlit se slepý.
Chci zvýšit plat
modlit se zdravý.*

I když boj tramských psavců o vavříny prestižního slovesného klání je každoročně velice lýtý, význam soutěže není jen v získání cenné premiantské plakety. Řadě nadšenců amatérských autorů umožnil Trapsavec poznat blíže kouzlo poezie i prózy a několika nejtalentovanějším dokonce otevřel dvířka do světa „velké“ literatury.

Jedním z těch autorů, kteří v trapsaveckém klání triumfovali už opakovaně, je Marta Pelikánová z České Třebové. V půvabné blondýně s chováním dámy, vytříbenou elegancí v oblékání a titulem chemické inženýrky před jménem (profesně se věnuje železniční ekologii) by jen málokdo hledal nadšenou milovnici přírody a dálek, která v partě nezkaží žádnou legraci, přitom však své myšlenky a odraz citlivé duše dokáže přenést formou veršů na papír a zformovat je do tvaru moderní tramské poezie.

I když Marta Pelikánová (mezi kamarády známá také pod přezdívkou Pelda) není v tramském ani literárním prostředí žádným zelenáčem,

ke společenství tramských literátů se přidala teprve nedávno. O to bylo její zaklepání na trapsaveckou bránu razantnější. V roce 2003 i vloni zvítězila v kategorii autorů poezie nad 23 let a podle odborníků patří k těm, kteří by se brzo mohli poohlížet i po zisku hlavní trofeje soutěže – sošky Zlatého Trapsavce.

„Dtky rodičům jsem si v závitěch DNA přinesla do života poezii i trampingu,“ přiznává se Pelda k letitému vztahu k oběma velkým láskám. „Bá-

Nedej se!

*Pavučky v esusu,
moll v usárně
časem skončít
v každodenní pakárně.*

Momentka z vyblašování výsledků jubilejního 30. ročníku Trapsavce: K obhájení prvenství v klání básníků nad 23 let gratuluje Martě Pelikánové šéfká soutěže Iva Spurná – Dracula, zatímco jeden z „bossů“ tramského tisku Michael Antony – Tony se nedečkávě třese, aby mohl úspěšnou poetku zlíbat od ucha k uchu. Letošní propozice soutěže otiskujeme na straně 30

Na celosvětovém tramském potlachu v Austrálii se Pelda setkala i s legendárním dobrodruhem Lucky Jimem. V kanadském Yukonu zase zkusila ze zlatonosné říčky vyrýžovat alespoň jeden třípytlivý nugýtek

ničky mi recitovala mamka, aby mě udržela v klidu při utírání nádoby. Tramská krev mi v žilách koluje zase po tatkově, který je v České Třebové členem T. O. Nezávislý Westmen. Osada už má pětadvacátiletou historii a od počátku se její členové scházejí každý první pátek v měsíci na osadní slezině. A to už je nějakých pátka!”

S psaním básniček začala Pelda ještě ve škole. Trvalo jí však dvě desetiletí, než sebrala odvahu vytáhnout je ze šuplíku a něco z nich předvést na veřejnosti. „Ve dvaosmdesátém jsem si z Mladého světa

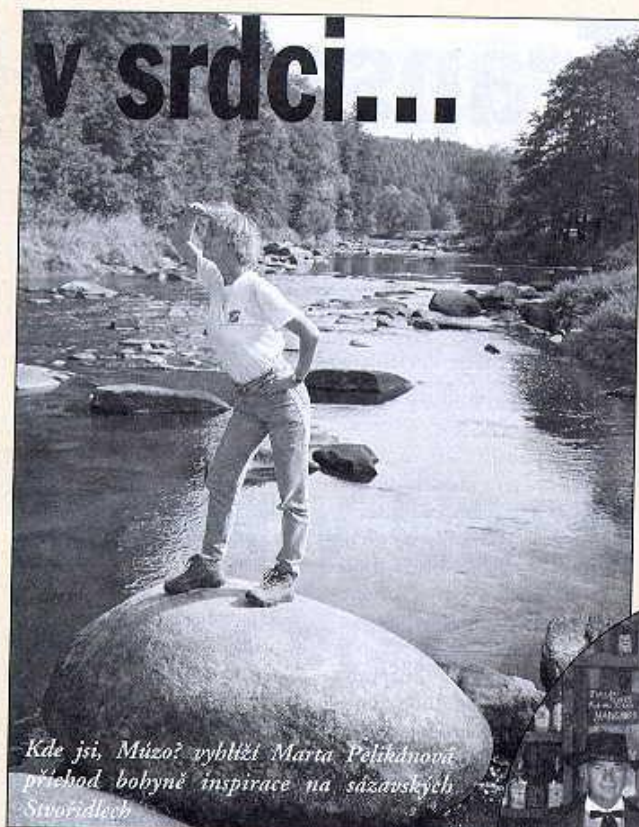
vystihla básničku z Trapsavce Loňské sněhy od Iry Synákové – Tapi. Připadalo mi jako zážrak, že někdo má stejné pocity jako já. Navíc v době budovalařských básní to byl závan čerstvého větru. Jenže až za 21 let jsem do Trapsavce taky něco poslala. Snad proto, že až po takové době jsem poznala, o čem je život a jaké v něm mám místo.“

S životní filozofií, že zlato není tím, za čím by se měl člo-

*Pátým pádem voláme,
oslovujeme: „JARO!”*

*Mrtz líčí mejkap stromím
hezky odprostředka
větve jsou manekýnky
v noční kolekci
zima se podbízí
jak levná tržba
a já už stejně jaro chci!*

u v srdci...

Kde jsi, Múzo? vyhlížet Marta Pelikánová přehad bohyně inspirace na sazarvských Sivořidlech

věk v životě pachtit (i když mezi zlatokopy má Pelda nemálo kamarádů a volání žlutého kovu ani sama neodolala – řečeno samozřejmě s nadsázkou – při svém americkém vandru na Bonanzu na Yukonu), přijala i svůj dvojnásobný triumf v soutěži Trapsavce. „Vítězství pro mě není podstatné. Důležitější je, že se básničky líbí kamarádům a jejich 'Umí' mě hřeje víc než placka za první místo,“ říká

Martě Pelikánové to sluší nejen v trampském šatu, ale i v garderobě salónní krásky Divokého západu. Na fotografii, kterou si přivezla jako suvenýr z vandru po Spojených státech, je zachycena ve společnosti svého otce a bratra

trapsavecká premiantka přesvědčivě.

Se stejným cílem se rodí i další Peldina psaní – zápisky z cest. S tornou na zádech už procestovala křížem krážem nejen celou republiku, ale i pořádný kus světa. Její cestopisy by již vydaly na pěkně tlustou knížku. S těmito ambicemi však Pelda prvoplánově tužku neořezává. „Moje zápisky jsou památkou pro zúčastněné a pobavením pro neúčastněné,“ hodnotí svoji osobitou cestopisnou tvorbu.

Jedním z prvních čtenářů cestopisů Marty Pelikánové je bratr Petr. Sám je zapáleným trampem, který již řadu měsíců

pojíždá cestovatelský chlebiček na toulkách Severní i Jižní Amerikou. Příležitostně si však odskočí domů, aby si ve vlastním stylovém srubu nedaleko České Třebové připomněl, jak se trampuje po Česku. „Proto, že zápisky z cest se snažím psát podle pravdy a nikoho nešetřit, brácha jim říká 'Jedovaté zápisky',“ usmívá se Pelda šibalsky. „Možná proto se pro ně dosud nenašel odvážný vydavatel...“

Kromě psaní je dalším velkým Martiným koníčkem fotografování. Některé momentky nebo snímky z toulek do přírody pak doplňuje vlastními básničkami.

I v těchto Peldiných

Zpráva z tisku ...
*První oběť svobody jsi byl
 Král i Klauz i Veličenstvo Kat
 do mramoru kamenik
 Tvoje jméno ryl
 Anděl u Maškary,
 buj v nich Rakovina
 už do kerámu nehodí se
 Karel Kryl
 Tekuté písky
 pohltí Tě zvlátka
 Děkuji a jdu zavrtit vrátka...*

s kamarády. Možná je to věkem, ale čím méně trampakilometrů člověk nachodí, tím více trampobodů prosedí u ohně. A je jedno, jestli to je celosvětový potlach na druhém konci zeměkoule, nebo doutnající ohniček s náhodně potkanými kamarády na Brdech,“ dodává dvojnásobná trapsavecká laureátka.

S těmito názory pak plně koresponduje i Peldina filozofie, kterou – podle jejích slov – vystihuje motto z letošní novoročenky její osady Nezávislý Westmen:

*Dokud je to dobrý,
 tak trampuj.
 Dokud trampuješ,
 tak je to dobrý.*

O tom, že tato filozofie pak daleko překračuje hranice „rajonu“ trampů z České Třebové, není nejmenších pochyb. Také proto, že je stejnou měrou ochucená špetkou poezie trampingu i života.

Slavomil Janov
 Foto archiv

Na trapsaveckou bránu zaklepala básnička z České Třebové velice dávno...

Reinkarnace

*Z minulých životů
 dotáh sis vlani hnoje
 a cejřs sedlo pod zadkem,
 to sedlo, to je trojel
 Sráec ti bije do dálky
 a má punc volnosti
 někdy jsi loncem zběhlým,
 jindy zas kořstí...
 Pak místo kopyt uslyšs
 stakato klávesnice,
 vrčení harddisku,
 řev šéfu do třevice,
 Tak co sed, koubojs,
 jak chceš žít v téhle době?
 Nebreč a nesakrej,
 rozhodnutí je v tobě!*